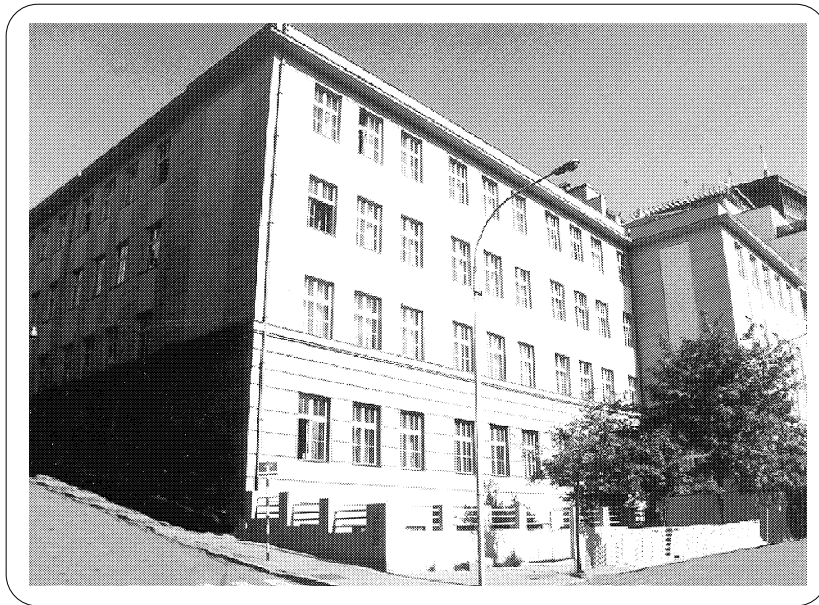

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ

ВОДИЧ
за студенте Учитељског факултета
који су завршили Педагошку академију

Београд,
2005.

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ У БЕОГРАДУ

www.uf.bg.ac.yu

Народног фронта 43

телефон: (011) 3615-225; факс 641-060;

текући рачун: 840-1906666-26

САДРЖАЈ

РАД УПРАВЕ И СТРУЧНИХ СЛУЖБИ	4
НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНИХ СТУДИЈА	5
СПИСАК НАСТАВНИКА ПО ПРЕДМЕТИМА	7
КАТЕДРЕ ФАКУЛТЕТА	11
ДИФЕРЕНЦИЈАЛНИ ИСПИТИ	13
ОКВИРНА ПИТАЊА И ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА ЗА СТУДЕНТЕ III ГОДИНЕ	15
ОКВИРНА ПИТАЊА И ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА ЗА СТУДЕНТЕ III И IV ГОДИНЕ	32

**РАД УПРАВЕ И СТРУЧНИХ СЛУЖБИ
СА СТУДЕНТИМА**

Извршиоци	Име лица	Рад са странкама
Декан Факултета	др Александар Јовановић, редовни професор	уторак, четвртак 17.00-18.00
Продекан	др Данимир Мандић, редовни професор	понедељак, среда 12.00-14.00
Продекан	др Станоје Ивановић, ванредни професор	среда, четвртак 14.00-16.00
Продекан	др Данијела Костадиновић, доцент	четвртак, петак 12.00-14.00
Секретар Факултета	Светлана Леви	сваког радног дана 11.00-13.00
Технички секретар декана	Нада Новаковић	сваког дана 8,00-15,00
Студентска служба	Зорица Смиљанић, Весна Лазаревић	сваког радног дана 11.00-13.00
Шеф рачуноводства	Нађа Радовић- Богдановић	сваког радног дана 11.00-13.00
Библиотека и читаоница	Љубица Гвоздић, Љиљана Крњајић	сваког радног дана 9.00-19.00

**1. НАСТАВНИ ПЛАН ОСНОВНИХ СТУДИЈА
НА УЧИТЕЉСКОМ ФАКУЛТЕТУ У БЕОГРАДУ**

Назив предмета	Семестри							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1. Српски језик са културом говора	2+2	2+2	-	-	-	-	-	-
2. Књижевност	-	-	2+2	2+2	-	-	-	-
3. Књижевност за децу	-	-	-	-	2+1	2+1	-	-
4. Математика	3+3	3+3	-	-	-	-	-	-
5. Социологија	-	4+2	-	-	-	-	-	-
6. Државно уређење са школским законодавством	-	-	-	-	-	-	2+0	-
7. Социјална екологија	-	-	-	-	-	-	2+0	-
8. Филозофија са етиком	4+2	-	-	-	-	-	-	-
9. Општа педагогија	2+1	2+1	-	-	-	-	-	-
10. Школска и породична педагогија	-	-	-	-	2+1	2+1	-	-
11. Развојна психологија	2+2	2+2	-	-	-	-	-	-
12. Педагошка психологија	-	-	2+2	2+2	-	-	-	-
13. Дидактика	-	-	3+3	3+3	-	-	-	-
14. Методологија педагошких истраживања	-	-	-	-	2+1	2+1	-	-
15. Информатика	-	-	2+1	2+1	-	-	-	-
16. Масовне комуникације	-	-	-	2+1	-	-	-	-
17. Образовна технологија	-	-	-	-	-	-	2+1	2+1
18. Социологија образовања	-	-	2+1	2+1	-	-	-	-
19. Страни језик	0+4	0+4	-	-	-	-	-	-
20. Методика наставе српског језика и књижевности	-	-	-	-	2+2	1+2	1+3	1+3
21. Методика наставе математике	-	-	-	-	2+1	1+1	1+3	1+3
22. Методика наставе познавања природе и друштва	-	-	-	-	2+1	1+1	1+3	1+3
23. Методика наставе ликовне културе	-	-	-	-	1+0	1+1	1+1	1+2
24. Методика наставе музичке културе	-	-	-	-	1+0	1+1	1+11	1+2
25. Методика наставе физичког васпитања	-	-	-	-	1+0	1+1	1+1	1+2
26. Методика благо ометених у развоју	-	-	-	-	-	-	1+1	0+1
27. Изборни предмети	2+0	-	2+0	-	2+0	-	-	-
28. Практикуми	-	-	0+4	0+3	0+3	0+2	0+2	-
29. Вокално-инструментална настава	0+2	0+2	-	-	-	-	-	-
Недељно	30	30	26	26	28	26	30	25

2. ИЗБОРНИ (ОПЦИОНИ) ПРЕДМЕТИ

- Прва година: 1. Сценска уметност
2. Историја српске културе
- Друга година: 1. Социологија породице
2. Филмска и ТВ култура
- Трећа година: 1. Андрагогија
2. Економика

(Студенти бирају један предмет у свакој години од првог до шестог семестра)

3. ПРАКТИКУМИ

Практикуми

1. Практикум из физичког васпитања II год.
2. Практикум из ликовне културе II год.
3. Практикум из ПД III год.
4. Практикум из заштите животне средине III год.
5. Практикум из организације и руковођења школом IV год.

4. ПРАКТИЧНИ РАД СТУДЕНАТА (СТРУЧНА ПРАКСА)

једна седмица у другом семестру	25 часова
две седмице у четвртном семестру	50 часова
три седмице у шестом семестру	75 часова
четири седмице у осмом семестру	100 часова
	укупно 250 часова

СПИСАК НАСТАВНИКА ПО ПРЕДМЕТИМА

1. СРПСКИ ЈЕЗИК СА КУЛТУРОМ ГОВОРА

др Милица Тешић-Радовић
Горан Зељић

2. КЊИЖЕВНОСТ

др Александар Јовановић
мр Слађана Јаћимовић
Валентина Хамовић

3. КЊИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦУ

др Александар Јовановић
Зорана Опачић-Николић

4. МАТЕМАТИКА

др Миодраг Рашковић
мр Војислав Пантић

5. СОЦИОЛОГИЈА

др Милимир Мучибабић
мр Ратко Дрндаревић

6. ДРЖАВНО УРЕЂЕЊЕ СА
ШКОЛСКИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ

др Радован Матовић

7. СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА

др Дарко Надић

8. ФИЛОЗОФИЈА СА ЕТИКОМ

др Миле Савић
Дејан Вук Станковић

9. ОПШТА ПЕДАГОГИЈА

др Ивица Радовановић
др Наташа Вујисић-Живковић
Мирсада Љајић

10. ШКОЛСКА И ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА

др Нада Вилотијевић
др Саит Качапор
мр Драгана Богавац

11. РАЗВОЈНА ПСИХОЛОГИЈА
др Нада Кораћ
др Аурел Божин
мр Јелена Врањешевих
12. ПЕДАГОШКА ПСИХОЛОГИЈА
др Биљана Требјешанин
мр Сунчица Мацура
13. ДИДАКТИКА
др Вељко Банђур
др Сејфедин Шехових
Зорица Ковачевих
Вера Николић
14. МЕТОДОЛОГИЈА ПЕДАГОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА
др Вељко Банђур
Сања Благоданић
15. ИНФОРМАТИКА
др Данимир Мандић
мр Мирослава Ристић
16. МАСОВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ
др Светлана Безданов-Гостимир
Катарина Радиновић
17. ОБРАЗОВНА ТЕХНОЛОГИЈА
др Данимир Мандић
мр Мирослава Ристић
18. СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА
др Станоје Иванових
мр Ратко Дрндаревих
мр Иљаз Османић
19. ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК
Марина Цветковић
Јелена Пртљага
20. ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК
др Ана Вујових

21. РУСКИ ЈЕЗИК
мр Мирослава Пецовић
мр Тамара Узелац
22. НЕМАЧКИ ЈЕЗИК
мр Александра Гојков - Рајић
23. МЕТОДИКА НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА
И КЊИЖЕВНОСТИ
др Вук Милатовић
Валерија Милошевић
мр Зорица Јовановић
24. МЕТОДИКА НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ
др Мирко Дејић
мр Јасмина Милинковић
Оливера Ђокић
Маријана Зељић
25. МЕТОДИКА НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА
др Вељко Банђур
Сања Благоданић
Софија Маричић
мр Гордана Мишчевић
26. МЕТОДИКА НАСТАВЕ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ
мр Невена Хаџи-Јованчић
др Адријан Негру
мр Вера Вечански
27. МЕТОДИКА НАСТАВЕ МУЗИЧКЕ КУЛТУРЕ
др Гордана Стојановић
др Јон Лелеа
Александра Стошић
Нака Никшић
28. МЕТОДИКА НАСТАВЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА
др Драган Мартиновић
др Енвер Међедовић

29. МЕТОДИКА СПЕЦИЈАЛНОГ РАДА СА ДЕЦОМ
БЛАГО ОМЕТЕНОМ У РАЗВОЈУ

др Јасмина Ковачевић

30. ВОКАЛНО-ИНСТРУМЕНТАЛНА НАСТАВА

мр Радмила Стојановић

31. ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ:

Прва година

1. **Историја српске културе**

др Александар Јовановић

2. **Сценска уметност**

Јадранка Барзут

Друга година

1. **Социологија породице**

др Милимир Мучибабић

2. **Филмска и ТВ култура**

др Светлана Безданов-Гостимир

Трећа година

1. **Андрагогија**

др Ката Лазовић

2. **Економика**

др Данијела Костадиновић

32. ПРАКТИКУМИ

1. **Практикум из физичког васпитања II год.**

Драган Бранковић

2. **Практикум из ликовне културе II год.**

мр Добривоје Крговић

3. **Практикум из ПД III год.**

Зорица Веиновић

Ана Крагујевић

4. **Практикум из заштите животне средине III год.**

Ана Крагујевић

5. **Практикум из организације и руковођења школом IV год.**

др Ивица Радовановић

КАТЕДРЕ ФАКУЛТЕТА

<i>Назив катедре</i>	<i>Чланови (наставници) катедре</i>
1. КАТЕДРА ЗА СРПСКИ ЈЕЗИК, КЊИЖЕВНОСТ Шеф катедре проф. др Вук Милатовић	1. проф. др Александар Јовановић 2. проф. др Вук Милатовић 3. мр Слађана Јаћимовић 4. мр Зорица Јовановић 5. Зорана Опачић 5. Валентина Хамовић 6. Валерија Милошевић 7. мр Горан Зељић
2. КАТЕДРА ЗА МАТЕМАТИКУ Шеф катедре проф. др Миодраг Рашковић	1. проф. др Миодраг Рашковић 2. проф. др Мирко Дејић 3. мр Војислав Пангић 4. мр Јасмина Милинковић 5. Оливера Ђокић 6. мр Маријана Зељић
3. КАТЕДРА ЗА ФИЛОЗОФИЈУ И ДРУШТВЕНЕ НАУКЕ Шеф катедре проф. др Миле Савић	1. проф. др Миле Савић 2. проф. др Милимир Мучибабић 3. проф. др Станоје Ивановић 4. проф. др Радован Матовић 5. доц. др Дарко Надић 6. доц. др Данијела Костадиновић 7. мр Ратко Дрндаревић 8. Дејан Вук Станковић
4. КАТЕДРА ЗА ПЕДАГОГИЈУ И ПСИХОЛОГИЈУ Шеф катедре проф. др Ивица Радовановић	1. проф. др Ивица Радовановић 2. проф. др Нада Вилотијевић 3. проф. др Нада Кораћ 4. доц. др Ката Лазовић 5. др Јасмина Ковачевић 6. мр Јелена Врањешевић 7. мр Драгана Богавац 8. мр Сунчица Маџура 9. др Наташа Вујисаић-Живковић
5. КАТЕДРА ЗА ДИДАКТИКУ Шеф катедре проф. др Данимир Мандић	1. проф. др Данимир Мандић 2. проф. др Вељко Банђур 3. мр Мирослава Ристић 4. Сања Благоданић 5. Зорица Ковачевић

Назив катедре	Чланови (наставници) катедре
<p>6. КАТЕДРА ЗА МЕТОДИКЕ НАСТАВЕ ПД И ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА Шеф катедре проф. др Вељко Банђур</p>	<p>1. проф. др Вељко Банђур 2. др Драган Мартиновић 3. Сања Ристић 4. Зорица Веиновић 5. Ана Крагујевић 6. Софија Маричић 7. мр Гордана Мишчевић</p>
<p>7. КАТЕДРА ЗА МЕТОДИКУ НАСТАВЕ УМЕТНИЧКИХ ПРЕДМЕТА И КУЛТУРУ Шеф катедре проф. мр Невена Хаџи-Јованчић</p>	<p>1. проф. др Гордана Стојановић 2. проф. др Светлана Безданов-Гостимир 3. мр Невена Хаџи-Јованчић 4. мр Добривоје Крговић 5. мр Радмила Стојановић 6. Јадранка Барзут 7. Дејан Миливојевић</p>
<p>8. КАТЕДРА ЗА РУМУНСКИ ЈЕЗИК (КАО МАТЕРЊИ) И СТРАНЕ ЈЕЗИКЕ Шеф катедре мр Мирослава Пецовић, виши предавач</p>	<p>1. проф. др Илеана Магда 2. др Ана Вујовић 3. мр Мирослава Пецовић 4. Марина Цветковић</p>

ДИФЕРЕНЦИЈАЛНИ ИСПИТИ

Студентима који су завршили Педагошку академију за образовање учитеља, признају се четири семестра и они се уписују у пети семестар.

Студенти из става 1. овог члана, да би стекли право да полажу испите треће године, обавезни су да претходно положи све диференцијалне испите из следећих предмета:

Назив предмета	Диференцијални испит
1. Књижевност	у целини
2. Социологија образовања	у целини
3. Дидактика	теоријска и системска дидактика
4. Информатика	у целини
5. Масовне комуникације	у целини
6. 1 изборни предмет из I године	у целини
7. 1 изборни предмет из II године	у целини
8. Практикум из физичке културе	
9. Практикум из ликовне културе	

Студентима из става 1. у III и IV години студија у целини се признају испити из: методике наставе музичке културе, методике наставе ликовне културе и методике наставе физичког васпитања.

Кандидати који су завршили ПА за васпитаче, да би стекли право да полажу испите III године, обавезни су да положи диференцијалне испите из следећих предмета

Назив предмета	Диференцијални испит
1. Српски језик	писмени и усмени
2. Књижевност	писмени и усмени
3. Математика	писмени и усмени
4. Дидактика	тест и усмени (услов за упис у трећу годину)
5. Педагошка психологија	усмени
6. Информатика	практични
7. Социологија образовања	усмени
8. Масовне комуникације	усмени
9. Изборни предмет из I године	
10. Изборни предмет из II године	
11. Практикум из физичког васпитања	
12. Практикум из ликовне културе	

Овим кандидатима се не признају испити из треће, односно четврте године студија, и то:

1. Методика наставе ликовне културе
2. Методика наставе музичке културе
3. Методика наставе физичког васпитања

Уписом на Факултет, од јануара 2005. године, студенти стичу право да полажу диференцијалне испите из треће године, а уписом у VII семестар стичу право да полажу испите из четврте године.

За студенте са завршеном ПА Факултет организује консултативну наставу почев од суботе 29. 01. 2005. године.

ОКВИРНА ПИТАЊА И ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА ЗА СТУДЕНТЕ II ГОДИНЕ

КЊИЖЕВНОСТ

Консултације:

проф. др Александар Јовановић, уторак 13.00-14.00 часова

мр Слађана Јаћимовић, уторак 13.00-14.30 часова

Валентина Хамовић, среда 12.00-14.00 часова

Испитна питања за ванредне студенте

1. Назив и појам књижевности;
2. Природа и функција књижевности;
3. Наука о књижевности (књ. теорија, књ. историја, књ. критика);
4. Стилистика (као дисциплина о изражајним вредностима језика);
5. Стилске фигуре (појам и подела);
6. Фигуре дикције (асонанца, алитерација, анафора ...);
7. Фигуре речи или тропи (метафора, метонимија ...);
8. Фигуре конструкције (инверзија, реторско питање ...);
9. Фигуре мисли (поређење, хипербола, литота ...);
10. Системи версификације и основе српске версификације;
11. Врсте стихова и строфа, слободни стих;
12. Рима (одређење, типови поделе, примери);
13. Тема, мотив, фабула (фабула и сиже);
14. Композиција и мотивација;
15. Начела и врсте (типови) класификације књижевности;
16. Појам књижевног рода и врсте;
17. Једноставни књижевни облици (мит, легенде, пословице...);
18. Лирика (одлике, подела, устаљени лирски облици);
19. Епска књижевност (епска књ. у стиху и у прози)
20. Роман;
21. Драма;
22. Забавна књижевност;
23. Три типа српске књижевности и њихови међусобни односи;
24. Језик српске књижевности;
25. Услови и време настанка народне књижевности;

26. Поетичка начела (теме и обликовни поступци) народне књижевности;
27. Систем жанрова у народној књижевности;
28. Лирске народне песме (одлике и подела);
29. Епске народне песме (одлике и подела);
30. Лирско-епске народне песме (одлике и подела);
31. Народне приповетке (одлике и подела);
32. Услови и време настанка средњовековне књижевности;
33. Систем жанрова у средњовековној књижевности (хагиографије, апокрифи, поезија, итд.);
34. Почети словенске писмености, делатност Ђирила и Методија;
35. Живот и дело Светог Саве;
36. Писнички списи Монахиње Јефимије и Деспота Стефана Лазаревића;
37. Појам и одређење нове (новије) српске књижевности;
38. Правци/стилске формације у новој српској књижевности (одређење и представници);
39. Српска књижевност XVIII века;
40. Просветитељство (одлике и делатност Доситеја Обрадовића);
41. Вукова реформа језика и књижевности, њене основе, значај и последице;
42. Романтизам у српској књижевности;
43. Реализам у српској књижевности (опште одлике, представници);
44. Место и улога Војислава Илића у развоју српске поезије;
45. Поезија српског симболизма (опште одлике, најзначајнији аутори и дела);
46. Проза српског симболизма (опште одлике, најзначајнији аутори и дела);
47. Авангарда у српској књижевности (опште одлике, супротстављање књижевној традицији, најзначајнији аутори и дела);
48. Место и значај Милоша Црњанског у развоју српске књижевности;
49. Место и значај Иве Андрића у српској књижевности;
50. Савремена српска поезија, после 1945. године (опште одлике, најзначајнији аутори и дела);
51. Савремена српска проза, после 1945. године (опште одлике, најзначајнији аутори и дела)
52. Место и значај Васка Попе у развоју савремене српске поезије;

53. Манифести у српској књижевности;
54. Појам и одређење интерпретације књижевног текста и врсте интерпретативних метода.
55. Анализа одабраних дела за интерпретацију (обавезно два жанровски различита дела из различитих типова српске књижевности - по избору студената, али уз обавезно консултовање професора).

Литература

1. *Књижевности* (избор књижевнонаучних текстова за студенте учитељских факултета), приредили В. Цветановић, А. Јовановић, В. Милатовић, Београд, 2000. (друго, прерађено издање);
2. Миливој Солар: *Теорија књижевности*, Загреб, 1989. или Иво Тартаља: *Теорија књижевности*, Београд, 1997.
3. *Речник књижевних термина*, Београд, 1985, 1992.
4. *Крајњак преглед српске књижевности* (група аутора), Београд, 2000.
5. Јован Деретић: *Историја српске књижевности*, Београд, 1983.

Додатна литература даје се у договору са професором.

СОЦИОЛОГИЈА ОБРАЗОВАЊА

Консултације:

проф. др Станоје Ивановић, уторак 12.00 - 14.00 часова
мр Ратко Дрндаревић, четвртак 17.00 - 18.30 часова

1. Предмет социологије образовања; метод социологије образовања
2. Социологија образовања и друге науке: педагогија, социјална психологија, економика образовања, педагошка антропологија
3. Социјализација, васпитање, образовање - појмовна одређења
4. Функционалистичко схватање образовања
5. Марксистичко схватање образовања
6. Интеракционистичко схватање образовања
7. Настанак и развој социологије образовања
8. Теоријске оријентације (правци) у социологији образовања
9. Друштвена подела рада, производња и образовање
10. Индустријализација и развој образовања

11. Промене у секторима рада и образовање
12. Друштвена условљеност образовања; образовање и конформизам; образовање и индоктринација
13. Друштвена улога образовања; образовање и друштвене вредности
14. Друштвене потребе и образовање
15. Научно-технички развој и образовање; промене под утицајем научно-техничког развоја; друштвене последице научно-техничког развоја
16. Економски развој и образовање; промене професионалне и квалификационе структуре; раст продуктивности рада; промене у организацији и саставу производње
17. Образовни ниво становништва и економски развој
18. Друштвена средства за образовање; извори средстава и структура трошкова
19. образовање, запошљавање и миграција радне снаге
20. образовање и демографске промене
21. образовање, култура и културне вредности
22. Културни процеси и образовање
23. Друштвена покретљивост и образовање; друштвена стратификација и образовање, друштвена саморепродукција и образовање
24. Теоријска схватања неједнакости у образовању
25. Неједнакости у образовању
26. Социјалне разлике и успех у образовању
27. Друштвени статус и образовање
28. образовање и масовна култура: поткултуре младих
29. образовање и масовни медији; слободно време и медији
30. Појам и димензије социјализације личности
31. Етапе социјализације личности и њихова обележја
32. Носиоци социјализације личности; значај и улога породице, школе, вршњака, медија и културе у процесу социјализације
33. Социјална интеграција, социјални идентитет, друштвени карактер
34. Ефекти социјализације личности
35. Узроци, социјални чиниоци и врсте девијантног понашања
36. Теоријска схватања девијантног понашања
37. Пушење, алкохолизам, наркоманија
38. Облици и носиоци превенције девијантног понашања
39. образовање и локална средина

40. Образовање и примарне друштвене групе
41. Друштвене мере за ублажавање неједнакости у образовању
42. Друштвени односи у образовању: ауторитарни, демократски и слободни односи у образовању
43. Социјални чиниоци и развој образовања
44. Технолошки развој и промене у образовању
45. Савремени економски развој и образовање
46. Нове технологије и образовање
47. Образовање и специјализација
48. Постиндустријско друштво и образовање
49. Демократизација образовања
50. Глобализација и образовање

Литература:

- Драган Коковић: *Социологија образовања*, Универзитет у Новом Саду, 2000.
- Станоје Ивановић: *Социологија образовања*, Учитељски факултет, Јагодина, 2003.
- Ненад Кецмановић: *Социологија образовања*, Учитељски факултет, Београд, 1996.

ДИДАКТИКА

Консултације:

- проф. др Вељко Банђур, понедељак 11.00 - 13.00 часова
Зорица Ковачевић, среда 11.30 - 13.00 часова

А) ТЕОРИЈСКИ ДЕО

1. Савремене дидактичке теорије

- Банђур, В.: *Савремене дидактичке теорије*, Наша школа, 3-4, Сарајево, 1991, стр. 113-122.
- Вилотијевић, М. *Дидактика 2*, Научна књига и Учитељски факултет, Београд, 2000.: Дидактичке теорије (7-122)
- Вилотијевић, М.: *Дидактика 3*, Завод за издавање уџбеника и Учитељски факултет, Београд, 2000. : Курикуларни покрет (47-60)
- Гудјонс, Х. и др. (уред.): *Дидактичке теорије*, Едуца, Загреб, 1994, (стр. 15-136)

2. Врсте наставе

Вилотијевић, М.: *Дидактика 1*, Научна књига и Учитељски факултет, Београд, 2000.: Класификација и врсте наставе (191-333)

3. Теоријске основе наставе

Вилотијевић, М. *Дидактика 2*, Научна књига и Учитељски факултет, Београд, 2000. : Скинерова теорија поткрепљења (159-168); Гањеова теорија кумулативног учења (169-178); Гешталт теорија (185-192); Теорија Виготског о учењу и развоју (225-240); Брунерова структуралистичка теорија (241-256); Галперина теорија етапног формирања умних радњи (257-261); Кибернетски модел Тализине (267-278); Теорија смисаоног вербалног учења (279-283); Откриће и рецепција у настави (285-289); Кооперативно учење у настави (301-315); Хуманистичка концепција наставе (317-321)

4. Методичке основе наставе

Банђур, В. и Лазаревић, Ж.: *Методика наставе природе и друштва*, Учитељски факултет у Јагодини и Београду, 2001.: Методика наставе као научна и студијска дисциплина (9-14); Формирање појмова у настави (105-119); Иновативни модели рада у настави (213-231).

5. Курикуларна теорија и евалуација

Општије основе школског програма, Просветни преглед, Београд, 2003.

Посебне основе школског програма - први разред обавезног образовања, Просветни преглед, Београд, 2003.

Вилотијевић, М.: *Дидактика 3*, Завод за издавање уџбеника и Учитељски факултет, Београд, 2000. : Евалуација дидактичке ефикасности часа (127-136); Вредновање наставног рада (353-390)

Хавелка, Н. и др.: *Оцењивање - приручник за наставнике*, Просветни преглед, Београд, 2003.

Оцењивање оријентисано на исходе - приручник за наставнике првог разреда обавезног образовања, Просветни преглед, Београд, 2003.

Б) ПРАКТИЧНИ ДЕО - ВЕЖБЕ

Студент је дужан да уради три писмене припреме за наставне часове, који се планирају реализовати применом различитих иновативних модела (програмирани, егземпларни, проблемски и модел наставе различитих нивоа сложености) из: српског језика, математике и природе и друштва (света око нас).

Банђур, В. и Лазаревић, Ж.: *Методика наставе природе и друштва*, Учитељски факултет у Јагодини и Београду, 2001.: Иновативни модели рада у настави (213-231).

В) ИСПИТ

Испит се полаже: писмено (есеј тест), практично (вежбе) и усмено. Положени писмени и практични део испита су услов за излазак на усмени део испита.

МАСОВНЕ КОМУНИКАЦИЈЕ

Консултације

проф. др Светлана Безданов-Гостимир, понедељак 12.00-14.00 часова
Катарина Радиновић, уторак 12.00-14.00 часова

Испитна питања

УВОД У КОМУНИКАЦИЈЕ (I)

1.Појам и дефиниција комуникације 2.Врсте комуникације 3.Интер-персонална комуникација 4.Облици невербалне комуникације 5.Посредна и непосредна комуникација 6.Природа, врсте и функције знакова 7.Денотативно и конотативно значење 8.Појам и дефиниција масовне комуникације 9.Елементи мас-комуникације 10.Елементи мас-комуникације: комуникатор 11.Елементи мас-комуникације: кодови 12.Специфичности визуелних кодова 13.Специфичности рекламних кодова 14.Медији мас-комуникације 15.Медији су поруке 16.Медији спајају људе 17.Елементи мас-комуникације: регулатори 18.Цензура и друштвена одговорност 19.Елементи мас-комуникације: филтери 20.Елементи мас-комуникације: публика 21.Елементи мас-комуникације: повратна спрега 22.Глобално село 23.Вести и информације 24.Медијске разлике у вестима 25.Информација и коментар 26.Благовременост и закашњење у информисању 27.Критички потрошач 28.Услови критичке потрошње медијске продукције 29.Селективно конзумирање медија 30.Медији и масовни укуси 31.Сло-

бодно време и мас-медији 32. Забава и мас-медији 33. Уметност и мас-медији 34. Интеракција доколице, забаве и уметности 35. Педагошка комуникација 36. Медији у образовању 37. Медији у образовању и уметности 38. Мас-медији у односима с јавношћу (ПР) 39. Мас-медији у образовању за медије 40. Креативна пропагандна комуникација

МАС-МЕДИЈИ (II)

41. Анализа и интерпретација медијских порука 42. Реторичка анализа аргументованих порука 43. Емпиријска анализа аргументованих порука 44. Семиолошка анализа визуелних кодова 45. Интерпретација рекламних кодова 46. Графички дизајн штампаних медија 47. Штампани медији: књига 48. Индустрија књиге 49. Књига: медиј мас-комуникације или уметност? 50. Штампани медији: новине 51. Штампани медији: часопис 52. Часопис: медиј мас-комуникације или уметност? 53. Карикатура - медиј мас-комуникације или уметност? 54. Фотографија - медиј мас-комуникације или уметност? 55. Стрип - медиј мас-комуникације или уметност? 56. Филм документ једног сна 57. Филм и стварност 58. Филмски спектакл - стварност 59. Комуникација са екраном 60. Филмска критика и популарност 61. Филм - медиј мас-комуникације или уметност? 62. Специфичности радио-израза 63. Радио форме, функције и публике 64. Директан радио-пренос 65. Радио: контакт програм 66. Радио публика 67. Радио - медиј мас-комуникације или уметност? 68. Телевизија као комуникативни чин 69. Комуникабилност ТВ спектакла 70. ТВ: облик симболичког представљања 71. ТВ стварна и симболичка дистанца 72. Фактографско-информативни ниво ТВ порука 73. ТВ спектакл стварност 74. Евокативна моћ ТВ спектакла 75. Функције ТВ спектакла 76. Директан ТВ пренос 77. Телевизија: контакт програм 78. ТВ - медиј мас-комуникације или уметност? 79. Дизајнирање кампање информисања и убеђивања 80. Могућности уметничке комуникације у оквиру масовне културе

УПОТРЕБА МЕДИЈА (III)

81. Облици манипулације 82. Реклама - медијски оквири 83. Пропаганда - медијски оквири 84. Индоктринација - медијски оквири 85. Индустрија забаве и сна 86. Религиозна проповед - медијски оквири 87. Критика индустрије свести 88. Употреба медија 89. Ефекти мас-медија: когниција и компрехенција 90. Ефекти мас-медија: измене у понашању 91. Ефекти мас-медија: ставови и вредносни системи 92. Социјализација и образовање медијски оквири 93. Утицај мас-медија на друштвена кретања 94. Утицај мас-медија на децу 95. Насиље и мас-медији 96. Кич и шунд у мас-медијима 97. Еротика у мас-медијима 98. Еротика и порнографија у фотографији

99.Еротика и порнографија у филму 100.Еротика и порнографија на ТВ 101.Стил, дизајн и промена 102.Стварање и значење личног имица 103.Национални концепт образовања за медије и мас-комуникације 104.Законодавно-правно и системско регулисање образовања за медије 105.Образовање за медије: искуство и пракса других земаља 106.Елементи медијске културе у нашим програмима у основној школи 107.Образовање за медије: полазишта и приступи 108.Циљеви образовања за медије 109.Задаци образовања за медије 110.Основе програма образовања за медије 111.Услови реализације програма образовања за медије 112.Образовање за медије: модел наставног процеса 113.Наставни облици у реализацији програма образовања за медије 114.Методе рада у реализацији програма образовања за медије 115.Вежбе (радионице) у реализацији програма образовања за медије 116.Елементарно медијско образовање 117.Елементарно медијско образовање: области знања и разумевања 118.Медијски произвођачи (перформансе, знања и разумевања) 119.Медијске категорије (перформансе, знања и разумевања) 120.Медијске технологије (перформансе, знања и разумевања) 121.Језици медија (перформансе, знања и разумевања) 122.Публике медија (перформансе, знања и разумевања) 123.Естетике медија (перформансе, знања и разумевања)

БАЈКА - ТУМАЧЕЊА ЗНАЧЕЊА (IV)

124.Бајка и/или истина 125.Бајка између медија и уметности 126.Бајка ревизија, варијација, алтернатива 127.Медијски контекст бајке 128.Бајке и визуелни кодови (стрип, филм, ТВ) 129.Тумачења значења бајке - 130.Тумачења значења бајке - психоаналитички приступ 131.Тумачења значења бајке - социолошки приступ 132. Тумачења значења бајке - марсовски приступ 133.Тумачења значења бајке - кобајаги бајке 134.Тумачења значења бајке - интерактивне игре 135.Тумачења значења бајке - сликовнице 136.Тумачења значења бајке - бојанице 137.Тумачења значења бајке - Волт Дизни 138.Тумачења значења бајке - стрип 139.Тумачења значења бајке - филм 140.Тумачења значења бајке - ТВ 141.Тумачења значења бајке - филм за децу 142.Тумачења значења бајке - филм за одрасле 143.Бајка - шта је писац хтео да каже? 144.Тумачења значења бајке - Алиса у Земљи чуда 145.Тумачења значења бајке - Ивица и Марица 146.Тумачења значења бајке - Пепељуга 147.Тумачења значења бајке - Снежана и 7 патуљака 148.Тумачења значења бајке - Трнова Ружица 149.Тумачења значења бајке - Успавана лепотица 150.Тумачења значења бајке - Три прасета 151.Тумачења значења бајке - Лепотица и звер 152.Тумачења значења бајке - Златокоса 153.Тумачења значења бајке - Црвенкапа

Упућивање на референце стицања компетенције:

Литература:

1. Безданов Гостимир, Светлана. 1994. *За(у)вођење медија*. Агена. Београд.
2. Безданов Гостимир, Светлана. 1998. *Бајка у земљи медија*. Агена/Институт за филм. Београд.
3. Безданов Гостимир, Светлана/Радиновић, Катарина. 2000. *Дејне са њри листја: породича, школа, медија*. Школа за родитеље (ОШ Иво Лола Рибар)/Академија 28 (ДП Буро Салај). Суботица/Београд.
4. Ђорђевић, Тома. 1989. *Теорија масовних комуникација*. СИТЈ. Београд.
5. Еко, Умберто. 1973. *Култура, информација, комуникација*. Нолит. Београд.
6. Маклуан, Маршал. 1971. *Познавање опшћинила*. Просвета. Београд.
7. Морен, Едгар. 1979. *Дух времена*. БИГЗ. Београд.
8. Шушњић, Дјуро. 1990. *Рибари људских душа*. Младост. Београд.
9. *Образовање и масовне комуникације*. 1993. Министарство просвете Републике Србије. Београд

Проширена литература:

1. Безданов Гостимир, Светлана. 2002. *КОБАЈАГИ МЕДИЈСКИ КУВАР* (Специјалитети од белог зеца у пацу а ла Гутенберг). Фонд за уметност медија. Београд.
2. Бретон, Филип. 2000. *Изманијулисана реч*. Сіо. Београд.
3. Бурдије, Пјер. 2000. *Наршсово ољледало*. Сіо. Београд.
4. Гоне, Жак. 1998. *Образовање и медија*. Сіо. Београд.
5. Лазић, Радослав. 1997. *Есјејтика ТВ режије*. РТС ТВ Београд. Београд.
6. Лоример, Роленд. 1998. *Масовне комуникације*. Цлио. Београд.
7. Тодоровић, Неда. 1996. *Дух деведесетих*. БМГ. Београд.
8. Зиндовић Вукадиновић, Гордана/Безданов Гостимир, Светлана /Тошић, Драгољуб/Стојковић, Градимир/Новаковић, Миодраг. 2001. *PARS PRO TOTO*. Медија Фокус. Београд.
9. Жанетић, Војислав/(илустровао) Добросав Боб Живковић. 1997. *Бића о којима мало знамо*. Zepher Book World. Београд.
Функционалне (наменске) селекције извора (илустрација) из press, audio, video, virtual clipping-a.

Начин провере стечене компетенције студената:

Евалуација постигнућа кроз праћење свих активности.

Евалуација јавних наступа и писаних радова.

Екстерна евалуација продукције од стране експерата у медијском окружењу.

Стицање привилегија у току реализације програма.

Формална провера испитом.

ИНФОРМАТИКА**Консултације:**

проф. др Данимир Мандић, понедељак 12.30 - 14.00 часова

мр Мирослава Ристић, среда 10.00 - 11.30 часова

четвртак 12.00 - 13.30 часова

ПРОГРАМСКИ САДРЖАЈИ*Увод у информатику*

Одређење појма информатике. Информациона технологија. Теорија информација и комуникација. Дефинисање информације, одређење појма и суштине. Комуникације. Системи комуникација. Модели наставне комуникације. Информатика и образовање. Информатизација образовања, анализа релевантних фактора. Коришћење нових технологија у функцији превазилажења недостатака традиционалне наставе.

Електронски рачунари - компјутери у образовању

Преглед развоја информатизације образовања. Електронски рачунари-компјутери. Класификација компјутера. Организација компјутера. Микрорачунарски систем. Конфигурација, склопови и принципи рада микрорачунарског система. Оперативна меморија. Процесор. Периферна меморија. Улазни и излазни уређаји микрорачунарског система. Појам и структура информационог система.

Базе података

Организација података. Поља, слогови, датотеке и базе података. Системи за управљање базама података (хијерархијски, мрежни, ре-

лациони). Претрага база података према идентификационом кључу (примена у претрази књига и часописа).

Програмски језици и алати и основе рачунарских мрежа

Технологија програмирања на рачунарима. Програмски интерпретери и компајлери. Програми за обраду и штампање текста. Програми за уређење табела и за графо-аналитичку обраду података. Програми за креирање и уређење слика и цртежа. Рад у WINDOWS окружењу. Карактеристике оперативног система Windows 95-2000.

Телекомуникационе технологије

Комуникационе мреже између рачунара у функцији креирања информационог система у образовању. Телефонске и сателитске комуникације креирања информационог система у образовању. Телефонске и сателитске комуникације у образовном процесу и ISDN технологија. Вештачка интелигенција и експертни системи у настави и учењу.

Мултимедијални образовни софтвер

Појам мултимедијалног образовног софтвера. Вредновање образовног рачунарског софтвера. Анализа фактора примене образовног рачунарског софтвера у разредној настави. Основе пројектовања образовног рачунарског софтвера. Приказ софтверских решења и анализирање њиховог доприноса ефикасности наставе и учења. Приказ интелигентног турског рачунарског софтвера. Методолошке основе за пројектовање и развој образовног рачунарског софтвера. Остваривање интеракције између ученика и софтвера. Евалуација знања ученика коришћењем образовног софтвера.

Развој информационе технологије и перспективе образовања

Нове информационе технологије и промене у систему и организацији образовних система. Настава и учење у светлу развоја информационих технологија. Виртуелна реалност у образовању.

В Е Ж Б Е

Студенти се оспособљавају за практичан рад са:

1. оперативним системом Windows 95-2000;
2. текст процесором Word for Windows;

3. програмом за рад са низовима података EXCEL;
4. програмом за графичку обраду (Paint или Corell Draw);
5. Windows Commander-ом или Norton Commander-ом;
6. коришћењем образовног софтвера;
7. софтвером за претрагу књига и часописа у библиотеци.

Литература:

1. Бранковић, Д., Мандић, Д.: *Методика информатичког образовања са основама информатике*, Филозофски факултет у Бањој Луци, Бања Лука, 2003.
2. Мандић, Д.: *Информациона технологија у образовању*, С. Сарајево, 2001.
3. Надрљански, Ђ: *Информатика за учитеље*, Београд, 1997.
4. Крсмановић, С Мандић, Д.: *Менаџмент информатичких система*, Београд, 1998.
5. Часопис *Образовна технологија*, Београд.
6. Часопис *Иновације у настави*, Београд.
7. WEB ресурси (Educom Review, Amazon.com и сл.)

ИЗБОРНИ ПРЕДМЕТИ

ИСТОРИЈА СРПСКЕ КУЛТУРЕ

Консултације:

проф. др Александар Јовановић, уторак 13.00-14.00 часова

I

1. Појам и специфичности српске културе
2. Држава, црква, култура
3. Простори српске културе
4. Српска етнoлошка слика
5. Облици српске културе (свакидашњи живот, језик, уметности, наука)
6. Српска култура између Истока и Запада

II

7. Наслеђе словенске културе (српскословенска култура)
8. Словенска митологија
9. Пагански поглед на свет

III

10. Основе српсковизантијске културе
11. Примање хришћанства
12. Стварање српске средњовековне државе и српске православне цркве
13. Формирање првог књижевног језика
14. Духовне уметности: књижевност, архитектура, сликарство, музика
15. Средњовековни поглед на свет

IV

16. Модерна грађанска култура (18 - 20. век)
17. Културни прелом у 18. веку
18. Формирање модерне српске нације и борба за културно

јединство

19. Даљи развој књижевног језика
20. Развој уметности
21. Развој науке
22. Оснивање културних институција
23. Грађански поглед на свет

V

24. Традиционална и модерна култура

VI

25. Европски контекст српске културе

Опшћа ливераура

1. *Историја српске културе* (редакциони одбор: Павле Ивић и др), Горњи Милановац - Београд, 1994.
2. *Нова историја српског народа*, приредио Душан Т. Батаковић, Београд, 2000.

ФИЛМСКА И ТВ КУЛТУРА

Консултације

проф. др Светлана Безданов-Гостимир, понедељак 12.00-14.00 чаова
Катарина Радиновић, уторак 12.00-14.00 часова

ИСПИТНА ПИТАЊА

Филм (I)

1.Развој фотографије 2.Покретне слике - почеци... 3.Почеци кинематографске делатности на тлу Југославије 4.Почеци филмске индустрије фабрике снова... 5.Златно доба совјетског филма 6.Немачки експресионизам у филму 7.Америчка нема комедија 8.Последице изазване појавом звучног филма 9.Појава звучног филма у САД 10.Појава звучног филма у Совјетском Савезу 11.Појава звучног филма у Италији и Немачкој 12.Појава звучног филма у Француској 13.Неореализам у италијанском филму 14.Америчка кинематографија у време II светског рата 15.Светска кинематографија после II светског рата 16.Прашка школа: југословенски аутори 17.Савремени немачки филм 18.Савремени амерички филм

19.Филмска изражајна средства 20.Слика као изражајно средство филма 21.Покретна слика као изражајно средство филма 22.Филмско време као изражајно средство филма 23.Филмски простор као изражајно средство филма 24.Принципи филмске монтаже 25.Кадар, секвенца и монтажне споне 26.Стилске фигуре у филму 27.Дух кроз тело: глума у филму 28.Филмска режија 29.Подела талента - стварање филмског дела 30.Филмски родови и врсте 31.Филмски жанрови 32.Документарни филм 33.Играни филм 34.Анимирани филм 35.Филм - масовна забава или уметност 36.Идентификација и пројекција 37.Филмска публика повратни утицаји 38.Филмска критика 39.Кич и шунд у филму 40.Филм или човек из маште

Телевизија (II)

41.Дефинисање телевизије 42.Посебне карактеристике телевизије 43.Сложеност деловања телевизије 44.Телевизија није филм 45.Филм и телевизија 46.Историјски развој телевизије у свету 47.Историјски развој телевизије у Југославији 48.Телевизија као изражајно средство 49.Специфичност језика телевизије 50.Изражајна средства телевизије 51.Информативна функција ТВ програма 52.Забавна функција ТВ програма 53.Едукативна функција ТВ програма 54.Пропагандна функција ТВ програма 55.Културно-уметничка функција ТВ програма 56.ТВ: информативни програм 57.ТВ: забавни програм 58.ТВ: школски програм 59.ТВ: економско-пропагандни програм 60.ТВ: културно-уметнички програм 61.ТВ: програм за децу 62.Кадрови који учествују у ТВ производњи 63.Ауторски део ТВ производне екипе 64.Телевизија: информација и интерпретација 65.Телевизија: истинитост обавештавања 66.Телевизија: реално и фиктивно 67.Илузија стварности на ТВ екрану 68.Телевизија и стварност - утицаји 69.Реторика рекламне слике 70.Директан ТВ пренос 71.Телевизија: контакт програм 72.Различно психолошко дејство филмског и ТВ призора 73.Психолошко дејство ТВ призора 74.Телевизија: задовољење масе 75.Утицај масе на физиономију ТВ програма 76.ТВ критика 77.Телевизија: мит и популарност 78.Програм филмске и ТВ културе у основној школи 79.Начела, полазишта и приступи у настави филмске и ТВ културе 80.Дидактички оквири за реализацију програма филмске и ТВ културе у основној школи

Упућивање на референце стицања компетенције:

Литература: 1. Арнхајм, Рудолф. 1962. *Филм као уметност*. Народна књига. Београд. 2. Белан, Бранко. 1979. *Синџакса и његова филма*. Филмотека 16. Загреб. 3. Безданов Гостимир, Светлана. 1993. *Филмом до кријшкe & вв.* Институт за филм/Учитељски факултет/Орбис.

Београд.4.Јовановић, Сретен. 1990. *Основи филмске продукције*. ФДУ. Београд. 5.Лазић,Радослав. 1989. *Тражили о филмској режији*. Институт за филм. Београд. 6.Линдгрен, Ернест. 1966. *Уметности филма*. Матица српска. Суботица.7.Морен, Едгар. 1967. *Филм или човек из машини*. Институт за филм. Београд. 8.Петерлић, Анте. 1982. *Основе теорије филма*. Филмотека 16. Загреб. 9.Петрић, Влада. 1971. *Осма сила*. РТВ Београд. Београд.10.Поповић, Зоран. 1990. *Основи телевизијске продукције*. ФДУ. Београд. Функционалне (наменске) селекције извора (илустрација) из gess, audio, video, virtual clipping-a.

Начин провере стечене компетенције студената:

Евалуација постигнућа кроз праћење свих активности.

Евалуација јавних наступа и писаних радова.

Екстерна евалуација продукције од стране експерата у медијском окружењу.

Стицање привилегија у току реализације програма.

Формална провера испитом.

ОКВИРНА ПИТАЊА И ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА ЗА СТУДЕНТЕ III и IV ГОДИНЕ

МЕТОДОЛОГИЈА ПЕДАГОШКИХ ИСТРАЖИВАЊА

Консултације:

проф. др Вељко Банђур, понедељак 11.00 - 13.00 часова

Сања Благоданић, среда 13.30 - 15.00 часова

1. ПРОГРАМ ПРЕДАВАЊА

- 1.1. Одређење методологије педагошких истраживања.
- 1.2. Врсте педагошких истраживања.
- 1.3. Методе педагошких истраживања.
- 1.4. Хипотезе, варијабле и узорци у педагошким истраживањима.
- 1.5. Технике и инструменти у педагошким истраживањима.
- 1.6. Етапе и општи ток, пројектовање и извештавање у педагошким истраживањима.
- 1.7. Истраживачи у педагошким истраживањима.
- 1.8. Статистика у педагошким истраживањима.

2. ПРОГРАМ ВЕЖБИ

1. Анализа литературе која се односи на програмске садржаје.
2. Анализа публикованих и непубликованих пројеката истраживања и извештаја о спроведеним истраживањима.
3. Израда истраживачких пројеката.
4. Конструисање инструмената педагошких истраживања (конструисати десет различитих инструмената).

3. МЕТОДОЛОШКИ ПРАКТИКУМ

У оквиру методолошког практикума студент је дужан да самостално: (1) конструише истраживачке инструменте: листу посматрања, протокол интервјуа, анкетни упитник, неформални тест знања, микротест знања, скалу процене Ликертовог типа, чек листу, евиденциону листу са скалом процене, скалу процене (по избору), социометријски упитник и друго; (2) уради предвиђене статистичке вежбе и (3) изради пројекат истраживања

самосвојно изабраног проблема, на основу тога спроведе мало истраживање и о томе напише извештај о истраживању.

4. ИСПИТ

Испит из предмета Методологија педагошких истраживања полаже се после 6. семестра. Састоји се из писменог и усменог дела. Писмени део испита је елиминаторан. На усменом делу испита студенти, поред осталог, образлажу пројекат и ток истраживања, које су сами спровели, и истраживачке инструменте које су самостално конструисали.

5. ЛИТЕРАТУРА

1. Банђур Вељко и Поткоњак Никола: *Истраживање у школи*, Учитељски факултет, Ужице, 2002.
2. Банђур Вељко и Кундачина Миленко: *Методолошки практџикум*, Учитељски факултет, Ужице, 2002.

МЕТОДИКА НАСТАВЕ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Консултације:

проф. др Вељко Банђур, понедељак 11.00 - 13.00 часова

Сања Благоданић, среда 13.30 - 15.00 часова

Гордана Мишчевић, понедељак 14.00 - 15.30 часова

Софија Маричић, понедељак 14.00 - 15.30 часова

1. ПРОГРАМ ПРЕДАВАЊА

V и VI семестар

- 1.1. Методика наставе природе и друштва као научна и студијска дисциплина.
- 1.2. Настава природе и друштва.
- 1.3. Садржаји наставе природе и друштва.
- 1.4. Процес изграђивања појмова у настави природе и друштва.
- 1.5. Законитости у настави природе и друштва.
- 1.6. Методичко-структурални елементи наставе природе и друштва.
- 1.7. Специфични видови наставе природе и друштва.

VII и VIII семестар

- 1.8. Целисходност и интердисциплинарност наставе природе и друштва.
- 1.9. Курикуларно планирање наставних тема.
- 1.10. Израда нацрта за наставне јединице
- 1.11. Начини укључивања образовних медија, објеката и ресурса средине у настави природе и друштва.
- 1.12. Вредновање, праћење и оцењивање у настави природе и друштва.

2. ОБАВЕЗЕ СТУДЕНАТА

После шестог семестра полаже се **теоријски део испита** (колоквијум) према програму за пети и шести семестар. За овај део испита студент има обавезу да припреми (проучи, писмено прикаже и оцени), по сопственом избору и могућностима, и четири књиге и то: две књиге из "помоћне литературе" и две књиге из "додатне литературе". Ванредни студенти треба да ураде и четири писмене припреме (егзепларна, програмирана, проблемска и настава на три нивоа тежине). Током и након осмог семестра студент полаже теоријски део испита (колоквијум II) према програму ња седми и осми семестар. Студент треба и да уради таксономијски класификатор наставне теме (тема се добија на консултацијама код асистената). Тек након испуњених обавеза (колоквијум I, колоквијум II и таксономијски класификатор наставне теме) студент може да сведе оцену из предмета.

3. ЛИТЕРАТУРА

I Основна литература

(а) за трећу годину

1. Лазаревић, Ж. Банђур, В. и Станимировић, Б.: *Методика наставе природе и друштва*, Учитељски факултет у Јагодини, Београду, 2002.

(б) за четврту годину

1. Кнежевић, Љ.: *Теоријске основе методике наставе природе и друштва*, Учитељски факултет, Београд, 1995.

II Помоћна литература

1. Басарић, Ђ.: *Методика наставе физике*, Научна књига, Београд, 1979.
2. Демарин, Ј.: *Методика наставе историје*, Нолит, Београд, 1956.
3. Драгић, Р.: *Методика наставе хемије*, Свјетлост, Сарајево, 1974.
4. Ђере, К.: *Методика наставе географије*, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, 1985.
5. Ждерић, М. и Стојановић, С.: *Методика наставе биологије*, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад, 1993.
6. Јовичић, Ж.: *Методика наставе географије*, Научна књига, Београд, 1971.
7. Каменов, Е.: *Методика васпитно-образовног рада са предшколском децом*, Завод за издавање уџбеника, Нови Сад, 1985.
8. Лекић, Ђ.: *Методика наставе познавања природе и друштва*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1974.
9. Матовић, М.: *Методика наставе биологије*, Научна књига, Београд, 1991.
10. Милошевић, М.: *Методика наставе географије*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1967.
11. Петровић, Т.: *Дидактика физике (теорија наставе физике)*, Физички факултет Универзитета у Београду, Београд, 1994.
12. Распоповић, М.: *Методика наставе физике*, Завод за издавање уџбеника, Београд, 1992.
13. Рудић, В.: *Методика наставе географије*, Научна књига, Београд, 1991.
14. Секуловић, В.: *Методика наставе географије*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1981.
15. Стражев, А.И.: *Методика наставе историје*, Завод за издавање уџбеника, Сарајево, 1965.
16. Тежак, С.: *Методика наставе филма*, Школска књига, Загреб, 1990.

III Додатна литература

1. Банђур, В.: *Ученик у наставном процесу*, Веселин Маслеша, Сарајево, 1985.
2. Вилотијевић, М.: *Вредновање педагошког рада школе*, Научна књига, Београд, 1992.
3. Витак, А.: *Модерни групни рад*, Завод за издавање уџбеника, Београд, 1960.
4. Гргин, Т.: *Школска докимологија*, Школска књига, Загреб, 1986.

5. Ђорђевић, Б.: *Индивидуализација вајсипијнаја даровипијих*, Просвета, Београд, 1979.
6. Ђорђевић, М.: *Индивидуализација васипијно-образовног рада у школи*, Нова просвета, Београд, 1985.
7. Илић, М. и Давидовић, Љ.: *Иновације у наспави биологије и познавања природе*, Свјетлост, Сарајево, 1990.
8. Круљ, Р.: *Наспавна ипехнологија у функцији повећања ефикасности учења*, Јединство, Приштина, 1988.
9. Милановић-Наход, С.: *Когнипивне ипеорије и наспава*, Просвета, Београд, 1988.
10. Николић, Р.: *Педагошке вредности школе у природи*, Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета у Београду, 1994.
11. Пијаже, Ж. и Инхелдер, Б.: *Интелектуални развој деце*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1986.
12. Превишић, В.: *Изваннаспавне активности и стваралачтво*, Школске новине, Загреб, 1987.
13. Станојловић, Б. и Симић, С.: *Школа у природи*, Нова просвета, Београд, 1984.
14. Хавелка, Н.: *Психолошке основе групног рада*, Научна књига, Београд, 1980.
15. Цветановић, Ж.: *Усвајање појмова у наспави*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1982.
16. Шарановић-Божиновић, Н.: *Теоријске основе сазнања у наспави*, Просвета, Београд, 1989.

ШКОЛСКА И ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА:

Консултације:

проф. др Нада Вилотијевић, четвртак 14.30 - 17.30 часова
 мр Драгана Богавац, среда 11.00 - 13.00 часова

ШКОЛСКА ПЕДАГОГИЈА

1. Место школске педагогије у систему педагошких наука
2. Предмет и задаци школске педагогије
3. Теорије школе
4. Духовно-научна теорија школе
5. Структурално-функционална теорија школе
6. Психоаналитичка теорија школе

7. Интеракционистичка теорија школе
8. Историјско-материјалистичка теорија школе
9. Радикалне критике школе као теорија школе
10. Развој курикулума и његови основни појмови (терминолошке нејасноће)
11. Оквири наставних планова и програма (или курикулума)
12. Циљ и задаци наставних планова и програма (општи и посебни)
13. Методе избора наставних садржаја у наставним програмима
14. Модели израде курикулума (курикулум утемељен на школи, Вокеров модел, Тајлеров модел, модел утемељен на средишњем садржају)
15. Настанак и развој школе
16. Систем васпитања и образовања и школски систем
17. Ступњеви васпитног система - породица, група вршњака, дечји вртић
18. Средства масовне комуникације (мас-медији)
19. Слободно време
20. Перманентно образовање
21. Оснивање школе за основно васпитање и образовање и надзор над радом школе
22. Руковођење и управљање школом - директор школе и школски одбор
23. Школска евиденција и јавне исправе
24. Улога наставника у школама за основно васпитање и образовање
25. Улога наставника у изради и реализацији планова рада у школи
26. Наставник као истраживач
27. Стручни сарадници, васпитачи и сарадници у настави
28. Улога стручних сарадника у изради и реализацији програма и планова рада
29. Истраживања која спроводи школски педагог
30. Ученици - као најзначајнији фактори наставног процеса
31. образовање и васпитање ученика ометених у развоју
32. образовање и васпитање одраслих
33. Дисциплина у школи
34. Програмске основе сарадње породице и школе
35. Стручни органи школе и њихова улога у програмирању и планирању рада школе

36. Реализација наставних програма и планова рада
37. Посебни програми васпитно-образовног рада у школи
38. Рад одељенског старешине
39. Васпитање за хумане односе међу половима
40. Организовање васпитно-образовног рада са ученицима ван учионице и ван школе
41. Продужени и целодневни боравак
42. Програм заштите здравља и унапређивање животне средине
43. Школски простор
44. Учионица
45. Најбитнији фактори рада школе
46. Систем образовања у будућности
47. "Сократова заклетва"
48. Саветодавни рад педагога са ученицима
49. Саветодавни рад педагога са наставницима
50. Настава као процес поучавања и учења
51. Својства личности наставника
52. Стилски вођства, комуникација и односа између ученика и наставника
53. Наставник и креативност
54. Процењивање успешности наставе и образовања
55. Процењивање рада наставника
56. Ученичке процене наставе и наставника
57. Процењивање наставе и наставника
58. Самопроцењивање наставника
59. Традиционална и савремена артикулација школског система

Литература:

1. Др Саит Качапор, *Увод у школску педагогију*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1999.
2. Др Младен Вилотијевић, *Модели годишњег програма рада школе*, Учитељски факултет, Београд, 1998.
3. Др Недељко Трнавац, *Школа под лугом*, Београд, 1992.
4. Др Недељко Трнавац, *Педагог у школи*, Београд, 1996.
5. Др Јован Ђорђевић, *Својства наставника и процењивање њиховог рада*, Вршац, 2002.

ПОРОДИЧНА ПЕДАГОГИЈА

1. Предмет и задаци породичне педагогије
2. Породична педагогија у систему педагошких наука
3. Однос породичне педагогије и других наука
4. Истраживачке методе породичне педагогије
5. Истраживачке технике и инструменти у породичној педагогији
6. Схватања о породици и њеној васпитној улози кроз историју
7. Појам породице и њен развој
8. Типови породице и њихов утицај на васпитање деце
9. Улога породице у развоју детета
10. Социо-културни услови у породици
11. Социо-економски услови у породици и васпитање деце
12. Хигијенско-технички услови за породично васпитање
13. Утицај породичних специфичности на васпитање деце
14. Породица као васпитни чинилац
15. Породица као фактор социјализације
16. Утицај породице на формирање личности детета
17. Целовит развој детета у породици
18. Здравствено и телесно васпитање детета у породици
19. Умно васпитање детета у породици
20. Морално васпитање детета у породици
21. Естетско васпитање детета у породици
22. Радно васпитање детета у породици
23. Васпитање дисциплинованости детета у породици
24. Васпитање пожељних културних и других навика у породици
25. Васпитање за демократију у породици
26. Етапе у развоју личности по Ериксону
27. Фазе когнитивног развоја према Пијажеу
28. Колбергова теорија о развоју моралности
29. Механизми васпитања у породици
30. Породични амбијент
31. Идентитет и емоционална интеракција у породици
32. Традиција и обичаји у породичном васпитању
33. Вредносно формирање у породици
34. Принципи у породичном васпитању
35. Методе у породичном васпитању

36. Значај игре за развој детета
37. Значај литерарних текстова у васпитању детета
38. Похвала и награда у васпитању детета
39. Покуда и казна у васпитању детета
40. Васпитање даровитог детета
41. Васпитање детета ометеног у развоју
42. Васпитање својеглавог (тврдоглавог) детета
43. Васпитање проблем-детета
44. Васпитање хиперактивног детета
45. Васпитање леворуке деце
46. Васпитни рад у породици са децом поремећеног понашања
47. Мајка као васпитач
48. Отац као васпитач
49. Баба и деда као васпитачи
50. Ауторитет родитеља
51. Васпитни захтеви детету у породици
52. Значај и садржај сарадње породице и школе
53. Облици сарадње породице и школе
54. Педагошко образовање родитеља
55. Конвенција о дечијим правима УН
56. Заштита породице, мајке и детета у нашим законима
57. Припремање детета у породици за полазак у школу
58. Васпитање деце у православљу
59. Положај и улога жене у Библији

Литература:

1. Др Нада Вилотијевић, *Породична педагогија*, Учитељски факултет, Београд, 2002.
2. Др Борислав Станојловић, *Породица и васпитање деце*, Научна књига, Београд, 1999.
3. Др Босилка Ђорђевић, *Савремена породица и њена васпитна функција*, Просвета, Београд, 1985.
4. Др Петар Мандић, *Односи међу половима и родитељство*, Свјетлост, Сарајево, 1987.

МЕТОДИКА НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

Консултације:

проф. др Вук Милатовић, понедељак 11.00 - 12.30 часова

Валерија Милошевић, уторак 13.00 - 15.00 часова

мр Зорица Јовановић, понедељак 13.00 - 14.30 часова

I Методика као научна и наставна дисциплина

1. Научно утемељење методике
2. Методика као аутономна и интердисциплинарна наука

II Методика наставе почетног читања и писања

3. Циљеви и задаци наставе почетног читања и писања
4. О неким проблемима наставе почетног читања и писања
5. Физиолошке и психолошке основе читања
6. Методе и поступци у настави почетног читања и писања
7. Методички поступци обраде слова
8. Припреме за почетно читање и писање
9. Распоред учења почетног читања и писања
10. Монографска обрада слова
11. Групна обрада слова
12. Комплексни поступак учења почетног читања и писања
13. Обрада писаног слова
14. Грешке у почетном читању и писању
15. Захтеви правилног писања
16. Писмене вежбе у настави почетног читања и писања

III Говорна интерпретација књижевног текста

17. Читање и врсте читања
18. Рецитовање

IV Методика наставе књижевности

19. Циљеви и задаци наставе књижевности
20. Теоријска и методичка интерпретација књижевног дела
21. Посебни принципи у настави књижевности
22. Методолошка питања тумачења књижевног дела

23. Читање, доживљавање, разумевање, тумачење и вредновање књижевног дела
24. Нормативистичка и иманентна методика наставе књижевности
25. Методичка структура часа обраде књижевноуметничког текста
26. Локализовање књижевног текста
27. Анализа књижевног текста (садржинска, идејна, психолошка и етичка)
28. Обрада књижевног лика
29. Жанровски модели обраде књижевног дела
30. Проблемско-истраживачки поступци обраде књижевног дела
31. Обрада текста на основу датог плана
32. Обрада текста помоћу истраживачких задатака
33. Обрада текста по логичким целинама
34. Групни облик рада у настави књижевности
35. Посебности обраде лирске песме
36. Посебности обраде бајке
37. Посебности обраде басне
38. Оспособљавање ученика за самостално читање и тумачење књижевног текста
39. Књижевнотеоријски појмови у настави књижевности

V Усмено и писмено изражавање

40. Класификација вежби усменог и писменог изражавања
41. Вежбе усменог изражавања
42. Вежбе писменог изражавања
43. Препричавање и причање
44. Описивање
45. Извештавање
46. Дијалог
47. Диктат и врсте диктата
48. Преписивање, функција и врсте
49. Писмени састави
50. Развијање стваралачких способности ученика
51. Развијање комуникативних способности ученика

VI Методика наставе граматике и правописа

52. Задачи наставе граматике и правописа
53. Потешкоће у настави граматике и правописа
54. Методе и принципи у настави граматике и правописа
55. Лингвометодички текст
56. Модели методичке организације часа
57. Методика морфологије
58. Методика синтаксе
59. Методика правописа
60. Методика лексике
61. Групни облик рада у настави граматике и правописа

VII Билингвална методика

62. Појам билингвизма и билингвалне методике
63. Проблеми билингвалне методике

VIII Методика наставе филма, позоришта, радија и телевизије

64. Методика наставе филма
65. Методика наставе позоришта
66. Методика наставе радија и телевизије

НАЧИН ПОЛАГАЊА ИСПИТА

Испит се полаже из три дела:

1. Писање две анонсације

Кандидат је обавезан, као услов за усмени део испита, да студиозно прочита по свом избору два текста из књиге ЦВЕТАНОВИЋ-МИЛАТОВИЋ-ЈОВАНОВИЋ: *МЕТОДИКА НАСТАВЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА* (Учитељски факултет, Београд, 1995) и да о њима напише кратке анонсације;

2. Усмени део испита

Кандидат добија три питања (једно из наставе почетног читања и писања, друго из методике наставе књижевности и треће из осталих подручја);

3. Семинарски рад

Кандидат се у договору с професором опредељује за одређену тему и пише о њој семинарски рад.

ЛИТЕРАТУРА

1. Вук Милатовић: *Методика наставе почешног чешања и шсања*, Београд, 1998.
2. Ђорђе Лекић: *Методика разредне наставе*, Просветни преглед, Београд, 1997.
3. Милија Николић: *Методика наставе српског језика и књижевности*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1998.
4. Владимир Цветановић: *Самостални и сиваралачки рад у настави српског језика*, Београд, 1996.
5. Мирољуб Вучковић: *Методика наставе српског језика и књижевности*, Просвета, Београд, 1997.
6. Павле Илић: *Методика наставе српског језика и књижевности*, Нови Сад, 1998.

МЕТОДИКА НАСТАВЕ МАТЕМАТИКЕ

Консултације:

проф. др Мирко Дејић, понедељак 10.00 - 12.00 часова
мр Маријана Зељић, среда 12.30 - 14.00 часова
Оливера Ђокић, уторак 13.30 - 15.00 часова
мр Јасмина Милинковић, уторак 13.00 - 14.30 часова

ЦИЉ И ЗАДАЦИ:

Програм предмета Методика наставе математике конципиран је тако да оствари две функције. Да обезбеди стицање основних знања из методике наставе математике и да студенте оспособи за самостално припремање и реализацију наставе математике у нижим разредима основне школе.

ИСПИТИ:

- Колоквијум (III година)
- После положеног колоквијума: две писане припреме и један семинарски рад (IV година).
- Свођење оцена (оцена се своди на основу извршене претходне две обавезе)

НАЧИН ПОЛАГАЊА ИСПИТА:

- Колоквијум: 4 испитна питања + проблемски задатак на нивоу разредне наставе. Решавање задатка методама моделовања. Испит се обавља усмено или писмено, зависно од броја кандидата.

- Писане припреме и семинарски рад израђују се у договору са професором.

ШТА САВЛАДАТИ?

Математика - научна дисциплина

Методика наставе математике - научна и студијска дисциплина

Психолошке и логичке основе наставе математике

Анализа и објашњење наставног програма

Методички приступ изучавању садржаја о скуповима

Методички приступ изучавању садржаја о природним бројевима

Методички приступ изучавању садржаја о релацијама

Методички приступ изучавању садржаја о једначинама и неједначинама

Методички приступ изучавању геометријских садржаја

Методички приступ изучавању садржаја о мерењу и мерним јединицама

Мотивисање и подстицање за учење математике

Наставни (дидактички) принципи у настави математике

Наставне методе и наставни системи у настави математике

Организација и извођење наставе математике

Провера и оцењивање рада ученика у настави математике

Аритметички задаци у почетној настави математике

Научноистраживачки рад учитеља

ГДЕ НАЋИ ГОРЊЕ ТЕМЕ?

Основна литература:

- Дејић, М., Егерић, М.: *Методика наставе математике*, Учитељски факултет у Београду, Београд, 2003.

Допунска литература:

- Дејић М.: *Методичка трансформација одабраних садржаја наставе математике*, Виша школа за образовање васпитача у Вршцу, Вршац, 1996.
- Дејић, М, Вуковић, С.: *Математика као игра*, Архимедес, Београд, 2002.
- Марјановић, М.: *Методика математике* II део, Учитељски факултет, Београд, 1996.
- Првановић, С.: *Методика савременог математичког образовања у основној школи*, Београд, 1970.

ПРАКТИКУМ ИЗ ПРИРОДЕ И ДРУШТВА

Консултације:

Ана Крагујевић, петак 12.00 - 14.00 часова

Зорица Веиновић, уторак 13.00 - 14.30 часова

Испитна питања

1. Материја
2. Сунце као извор светлости и топлоте
3. Вода као услов живота и станиште за многа жива бића.
3. Ваздух као услов живота и животна средина
4. Тло - земљиште
5. Горива, природна и вештачка, настанак, значај итд
6. Просте машине и кретање тела
7. Електрицитет и магнетизам
8. Ћелија, грађа и функција
9. Ткива и органи
10. Корен, грађа и улога
11. Стабло, грађа и улога
12. Лист, грађа и улога
13. Цвет и плод, грађа и улога
14. Процеси у биљци: фотосинтеза, транспитација
15. Вируси и бактерије
16. Алге, зелене, мрке и црвене
17. Лишчајеви и гљиве
18. Маховине и папратњаче

19. Семењаче, голосемењаче и скривеносемењаче
20. Праживотиње
21. Сунђери и дупљари
22. Црви: чланковити, обли и пљоснати
23. Мекушци, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
24. Зглавкари, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
25. Рибе, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
26. Водоземци, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
27. Гмизавци, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
28. Птице, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
29. Сисари, станиште, прилагођеност, размножавање, значај
30. Еволутивни развој биљака и животиња
31. Екологија, предмет изучавања и значај, основни појмови екологије (животно станиште, животна средина, животна заједница, екосистем, биосфера)
32. Абиотички фактори (климатски, едафски и орографски)
33. Биотички фактори (међусобни односи живих бића)
34. Кружење материје у природи и протицање енергије
35. Основна грађа чула (чулни органи, нерви и центри у нервном систему)
36. Нервни систем (основни делови, грађа и улога).
37. Систем жлезда са унутрашњим лучењем (основна улога у развоју)
38. Основна улога органа за варење хране
39. Основна улога органа за дисање и крвоток
40. Основна улога органа за излучивање мокраће и зноја

Основна литература:

1. Матановић, В.: *Одабрана поглавља из природних наука*; Учитељски факултет, Београд, 1997.
2. Букановић, М.: *Еколошки изазов*; Елит, Београд, 1992.
3. Уџбеници за биологију за средње школе (I, II, III, IV разред).

ИСТОРИЈА

- Основни програмски садржаји -

1. Појам и предмет историје, законитости друштвеног развоја

2. Периодизација историје и историјски извори
3. Етничка слика Балкана после Велике Сеобе народа и досељавања јужних Словена
4. Друштвено-економске прилике у рано феудално доба на југословенском простору са освртом на прве српске државе
5. Успон средњовековне српске државе у време Немањића (привредни политички и културни развитак)
6. Светосавље и формирање националног, културног и етничког идентитета српског народа
7. Положај југословенских народа под турском влашћу у позном феудализму са посебним освртом на српски народ
8. Велика сеоба народа под партијархом Арсенијем III Чарнојевићем
9. Друштвено-економске и политичке промене у Европи на прагу новог века
10. Стварање националних држава у Европи и настојања словенских народа да створе своје националне државе
11. Блоковски однос у свету у време империјализма и источно питање
12. Балкански ратови, I светски рат и стварање заједничке државе Јужних Словена, са посебним освртом на улогу Србије у I светском рату
13. Југославија између два светска рата, супротности и снаге деструкције
14. Други светски рат као обрачун демократских и антидемократских снага савременог света
15. Југословенски народи у II светском рату са посебним освртом на положај и улогу српског народа
16. Свет после II светског рата, основне друштвено-економске и политичке карактеристике
17. Блоковска подела света и хладни рат
18. Југословенска криза и Европа, разбијање Југославије и питање права народа на самоопредељење
19. Нова политичко-географска карта Балкана после сецесионистичког рата на тлу претходне Југославије

Литература:

Историја српског народа, СКЗ, Београд, 1983. (одабрана поглавља)

ГЕОГРАФИЈА

Основни програмски садржаји

1. Појам географије и њена научна суштина
2. Историјски развој географије
3. Географски омотач, појам, структура и границе
4. Закономерности географског омотача
5. Сунчев систем
6. Земљина кретања (револуција и ротација) и њихове последице
7. Вертикална и хоризонтална диференцијација географског омотача
8. Основни физичко-географски појмови (рељеф, клима, хидрографија, биогеографија и педологија)
9. Друштвено-географске карактеристике (насеља, становништво, привреда, рурални и урбани геоеколошки проблеми)
10. СР Југославија, величина, положај на Балкану, у Европи и Свету
11. Основне физичко-географске, друштвено-географске и регионално географске црте СР Југославије
12. Локална географска средина (крај у коме се налази школа)
13. Географске карактеристике краја у коме се налази школа, методолошки приступ у истраживању локалне средине
14. Географски садржаји у настави природе и друштва, познавање природе и друштва
15. Промене у географском омотачу и последице (отопљавање, озонска деструкција, киселе кише)

- Садржаји који се обрађују на вежбама -

1. Одређивање положаја на Земљи
2. Положај на хоризонту, стојиште, небо, видикова линија
3. Стране света и ружа ветрова
4. Оријентација ноћу (звезда Северњача)
5. Картографска мрежа (меридијани, упоредници, географска ширина и географска дужина, надморска и релативна висина)
6. Географске карте, појам и својства карте
7. Класификација географских карата
8. Планови и топографске карте, могућности коришћења, израда профила, мерење површина и оријентација помоћу карте

9. Израда скице школске зграде и израда рељефа краја у коме се налази школска зграда
10. Теренски рад и екскурзија

ЛИТЕРАТУРА:

- Т. Ракићевић: *Општа физичка географија*, Научна књига, Београд, 1990.
- Бушатлија, Пецељ, Спахић: *Географски омотач*, ПМФ, Сарајево, 1991.

ПРАКТИКУМ ИЗ ОРГАНИЗАЦИЈЕ И РУКОВОЂЕЊА ШКОЛОМ

Консултације:

проф. др Ивица Радовановић, среда 11.00 - 13.00 часова

ТЕМЕ ИЗ ПРОГРАМА

1. Појам организације и руковођења.
2. Системске основе организације рада школе.
3. Програмирање рада школе.
4. Функција директора у савременој школи.
5. Руковођење функције разредног старешине и наставника у раду са ученицима и родитељима.
6. Педагошка документација у функцији ефикасног руковођења.
7. Пословно педагошко комуницирање.

ЛИТЕРАТУРА:

1. М. Вилотијевић, *Организација и руковођење школом*, Научна књига Београд, 1993.
2. Н. Хавелка, *Психологија међуљудских односа*, Учитељски факултет, Београд, 1996.
3. Вилотијевић М.: *Програмирање у функцији организације и управљања школом*, Учитељски факултет, Београд, 1996.
4. Цветановић, В.: *Култура пословног комуницирања у школи*, Учитељски факултет, Београд, 1996.
5. *Педагошка енциклопедија*, 1 и 2, Београд, 1979.
6. Флауер, Ч.: *Водич кроз бизнис комуницирање*, Београд, 2001.
7. Часопис: *Директор школе*, ЦУРО, Београд

8. Закон о основној школи
9. Статут једне основне школе

ИСПИТ: Испит се састоји из писменог дела (теста знања), практичног рада (урађених вежби) и одбране семинарског рада.

Верификација знања обавља се континуирано по одслушаном делу програма.

ОБРАЗОВНА ТЕХНОЛОГИЈА

Консултације:

проф. др Данимир Мандић, понедељак 12.30 - 14.00 часова

мр Мирослава Ристић, среда 10.00 - 11.30 часова

четвртак 12.00 - 13.30 часова

Циљ:

Да омогући студентима стицање теоријских и практичних знања из наставне технологије, примене дидактичких медија у настави, посебно информационо-комуникационих и електронских медија. Да оспособи студенте у изради одговарајућих дидактичких материјала (дидактичког софтвера) за примену појединих врста наставе (програмиране, проблемске, наставе путем открића), као и примену дидактичких електронских медија у праћењу и вредновању рада ученика у настави.

Образовна технологија као научна дисциплина

Појам образовне технологије. Различита схватања образовне технологије. Однос образовне технологије и дидактике. Однос образовне технологије и медијске дидактике. Историјски развој образовне технологије и медијске дидактике.

Врсте и развој образовних технологија

Фактори који утичу на развој образовне технологије. Врсте наставних технологија. Технологија усмене речи. Технологија писане речи. Технологија организованог посматрања. Манипулацијска и оперативна технологија. Аудиовизуелна технологија. Компјутерска наставна техноло-

гија. Мултимедијска наставна технологија. Нова информациона технологија.

Дидактички медији

Појам и класификација дидактичких медија. Визуелни медији. Текстуални медији. Аудитивни медији. Аудиовизуелни медији. Мултимедијалност у настави;

Визуелни медији

Графички визуелни медији

Текстуални медији

Аудитивни медији

Аудиовизуелни медији

Учење на даљину применом електронских медија

Традиционални и електронски наставни објекти

Настава и учење преко електронске мреже и електронских медија

Креирање образовног софтвера и оспособљавање студената за припрему предавања

Праћење и вредновање рада школе применом електронских медија

Оспособљавање наставника за коришћење нових технологија

Дидактичко методичко упутство

Вежбе

Студенти се оспособљавају за практичан рад са:

1. графоскопом;

2. дијапројектором;

3. видео рекордером;

4. касетофоном;

5. плочом са ЛЦД кристалима;

6. бим пројектором;

7. софтвером за креирање мултимедијалних презентација - Power Point;

8. електронском енциклопедијом En Carta;

9. софтвером за претрагу садржаја Интернета и размену електронске поште.

Предиспитне обавезе:

Сваки студент је дужан да креира једну наставну јединицу у Power Pointu, те да архивира вежбу на дискету коришћењем Norton Commander-a.

Литература

1. Мандић, Д.: *Дидактичко-информатичке иновације у образовању*, Београд, 2003.
2. Бранковић, Д., Мандић, Д.: *Методика информатичког образовања са основама информатике*, Филозофски факултет у Бањој Луци, Бања Лука, 2003.
3. Мандић П. Данимир.; *Информациона технологија у образовању*, С. Сарајево, 2001.
4. Мандић Д. Петар, Мандић П. Данимир: *Образовна информациона технологија*, Београд, 1996.
5. Вилотијевић Младен: *Дидактика III део*, Београд, 1999.
6. Влаховић Бошко: *Школска медијатика*, Београд, 1987.
7. Безић Крешимир: *Технологија наставе и наставник*, Загреб, 1983.
8. Богићевић М: *Технологија савремене наставе*, Београд, 1974.
9. Часопис *Образовна технологија* (обавезан за све студенте).

СОЦИЈАЛНА ЕКОЛОГИЈА

Консултације:

доц. др Дарко Надић, петак 11.00 - 13.00 часова

ИСПИТНА ПИТАЊА

1. Појам и елементи човекове средине
2. Еколошки покрети
3. Тешкоће у изграђивању метода социјалне екологије
4. Субјекти еколошке политике
5. III Извештај Римског клуба
6. Политика као друштвена делатност и еколошка политика
7. Хумана екологија
8. I Извештај Римског клуба
9. Појам и елементи еколошке свести
10. Природне компоненте човекове средине

11. Општи поглед на однос природе и друштва у савременом добу
12. Нови друштвени покрети и еколошки покрети
13. Социјална екологија и економске науке
14. Извештаји Римског клуба
15. Квалитет живота и квалитет животне средине
16. Међународноправна сарадња у заштити животне средине
17. Основни узроци и облици деградације човекове животне средине у Југославији
18. Настанак и развој социјалне екологије
19. Однос животне и радне средине
20. Глобални карактер еколошких проблема
21. Настанак и развој екологије
22. Друштвена компонента човекове средине
23. Право на здраву животну средину
24. Предмет социјалне екологије
25. Нововековна схватања о односу природе и друштва
26. Основни захтеви за решавање еколошких проблема
27. Заштита човекове животне средине и теорије заштите
28. Општа екологија и социјална екологија
29. II Извештај Римског клуба
30. Основни елементи метода социјалне екологије
31. Старовековна и нововековна схватања о односу природе и друштва
32. Заштита животне средине и безбедни услови рада
33. Основне категорије екологије
34. Узроци еколошке кризе
35. Врсте образовања за заштиту и унапређивање човекове средине
36. Социјална екологија и посебне социологије
37. Појмовно одређење еколошке кризе
38. Социјализам и решавање основних еколошких проблема
39. Предмет и подела екологије
40. Квалитет човекове животне средине
41. Социјална екологија и друштвени развој
42. Настанак и развој социјалне екологије
43. Социолошки аспекти заштите животне средине
44. Фазе у развоју система заштите човекове животне средине у Југославији

45. Биоценоза, биосфера, екосистем
46. V Извештај Римског клуба
47. Еколошка криза и савремена марксистичка мисао
48. Ново схватање друштвеног развоја
49. Животна средина или животна околина
50. VI Извештај Римског клуба
51. Еколошка гледишта и еколошка свест
52. Однос између елемената човекове животне средине
53. Критичка разматрања о извештајима Римског клуба
54. Технологија - могући друштвени избори
55. Принципи и циљеви еколошке политике у Југославији
56. Појам и циљеви образовања за заштиту и унапређивање човекове животне средине
57. Техно-социјални систем и његов утицај на квалитет човекове животне средине

ЛИТЕРАТУРА:

Данило Ж. Марковић: *Социјална еколоџија*

**ДРЖАВНО УРЕЂЕЊЕ СА ШКОЛСКИМ
ЗАКОНОДАВСТВОМ**

Консултације:

проф. др Радован Матовић, четвртак 11.00 - 14.00 часова

ИСПИТНА ПИТАЊА

1. Држава
2. Државне функције
3. Законодавна функција (ко је остварује, шта је закон и други прописи, основне карактеристике правног акта-прописа)
4. Судска функција (ко је остварује и која акта доносе)
5. Управна функција (ко је остварује, која акта доносе)
6. Уставност и законитост
7. Скупштина СЦГ
8. Председник Републике (начин избора, овлашћења)
9. Влада као извршни орган

10. Органи управе - функција и делокруг рада
11. Министарство просвете, надлежност, овлашћења и начин рада
12. Управни надзор (облици и начини остваривања и начин рада)
13. Стручни надзор у оквиру надлежности Министарства просвете
14. Врсте судова
15. Судије, начин избора и овлашћења
16. Јавно тужилаштво
17. Јавно правобранилаштво
18. Демократија
19. Политичке странке
20. Избор посланика
21. Посланик као носилац јавне функције (обавезе, овлашћења и одговорности)
22. Одговорност носилаца јавних функција
23. Слободе, права и дужности човека и грађана по уставу
24. Једнакост грађана, неприкосновеност живота човека, неповредивост физичког и психичког интегритета човека, његове приватности и личних права, право на личну слободу и слободу кретања, заштита података о личности
25. Изборна права грађана, слобода мисли, слобода говора и јавног иступања
26. Слобода збора и окупљања, слобода политичког, синдикалног и другог удруживања, слобода веровања и вршења верских обреда.
27. Слобода изражавања националне припадности и културе, употреба свог језика и писма, право на образовање на свом језику и др.
28. Право својине и наслеђивања, слобода стварања и објављивања научних и уметничких дела
29. Слобода избора занимања и запошљавања, права у току рада, право на штрајк, право на здравствену заштиту и социјално осигурање
30. Дужности грађана, обавеза плаћања пореза и других дажбина, обавеза придржавања устава, закона и других прописа, савесно обављање поверене функције
31. Јавне службе
32. Просвета као јавна служба
33. Систем васпитања и образовања (шта га чини, на који начин се уређује)
34. Закон о друштвеној бризи о деци (предшколско васпитање и образовање)

35. Закон о основној школи
36. Организација рада основне школе
37. Средства којима школа располаже (начин стицања, обрачун и намена)
38. Планирање и програмирање рада основне школе
39. Школски календар основне школе
40. Облици образовно-васпитног рада у основној школи
41. Упис ученика у основној школу
42. Похваљивање и награђивање ученика основне школе
43. Одговорност ученика основне школе
44. Евиденција и јавне исправе које издаје основна школа
45. Школски одбор основне школе
46. Директор основне школе
47. Стручни органи основне школе
48. Основно образовање одраслих
49. Основно музичко и балетско образовање
50. Васпитање и образовање деце ометене у развоју
52. Огледи у основној школи
53. Сарадња са родитељима ученика
54. Закон о средњој школи
55. Врсте средњих школа
56. Организација рада средње школе
57. Наставни план и програм средње школе
58. Облици образовно-васпитног рада у средњој школи
59. Школски календар средње школе
60. Упис ученика у средње школе
61. Оцењивање и напредовање ученика средње школе
62. Похваљивање и награђивање ученика средње школе
63. Одговорност ученика средње школе
64. Евиденција и јавне исправе које издаје средња школа
65. Наставници и сарадници у средњој школи
66. Школски одбор у средњој школи
67. Директор средње школе
68. Стручни органи средње школе
69. Закон о вишој школи
70. Организација рада више школе

71. Наставни план и програм више школе
72. Упис студената у више школе
73. Оцењивање и напредовање студената више школе
74. Одговорност студената више школе
75. Испити у вишој школи
76. Наставници и сарадници у вишој школи
77. Управни одбор више школе
78. Директор више школе
79. Стручни органи више школе
80. Евиденција и јавне исправе које издаје виша школа
81. Закон о универзитету
82. Факултет као установа
83. Делатност факултет - наставни план и програм
84. Упис студената
85. Правила студија
86. Испити и начин оцењивања студената
87. Одговорност студената факултета
88. Магистарске тезе и специјалистички рад
89. Докторска дисертација
90. Наставници и сарадници универзитета
91. Органи управљања факултета (декан и Савет факултета)
92. Органи управљања универзитета (ректор и Савет универзитета)
93. Веће факултета
94. Веће универзитета
95. Евиденција и јавне исправе које издаје факултет и универзитет
96. Ностификација еквиваленције јавних исправа стечених у иностранству
97. Закон о ученичком и студентском стандарду (смештај, исхрана, стипендије, кредити, здравствена заштита)
98. Дом ученика
99. Дом студената
100. Особеност равноправног положаја наставника и сарадника
101. Заснивање радног односа наставника и сарадника
102. Права и обавезе наставника у току рада у школи
103. Одговорност наставника у школи
104. Стално стручно усавршавање наставника

105. Услови и начин престанка рада наставника
106. Овлашћења директора школе у погледу равноправних питања наставника у школи

ЛИТЕРАТУРА:

1. Уставна повеља
2. Устав РС
3. Прописи којима се уређује систем васпитања и образовања
4. Закон о раду
5. Писана предавања професора

Издавач

Училијски факултет, Београд, Народног фронта 43

За издавача

проф. др Александар Јовановић

Уредник

др Данијела Косијадиновић-Красић

Лектура и коректура

мр Слађана Јаћимовић

Слог

Зоран Тошић

Електронско издање